

Biotheek Netknipsels #87 – 8 oktober 2004

3 op 15, 8% en 10%, 96%. Soms neigen we om te kicken op cijfertjes. En procentjes zien we nog liever. Deze verdelen en heersen. Zelden zien we nog wat er werkelijk achter schuilt. Welke waardevolle inspanningen geleverd worden door die relatief kleine groep die slechts een klein percentage vertegenwoordigt. Onderzoeken zijn essentieel om op een constructieve wijze verder te kunnen bouwen, maar kunnen evenzeer ontmoedigend werken. Al te vaak laten we ons verpletteren door dominante getallen. Ook al vormen we nu nog een kleine groep: onze ideeën zijn groots en onze prestaties vaak ook.

Hartelijke groet,

Dirk Verdickt
de Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

Drie biobedrijven krijgen innovatieprijs
"Fair trade verliest geloofwaardigheid"
Los Niños organiseren hippe biofuiven! Wie sponsort?
Bio-industriegroenten
Leuvense basisscholen eten biologisch fruit

INTERNATIONAAL

EU - Better statistical data on organic agriculture
NL - Conferentie 'AKK: Trekker van Vernieuwing'
D - Germany's first degree course in organic marketing
D - New information campaign for German organic agriculture programme
D - Aandeel biomelk blijft stabiel
D - Verbod op legbatterij zal Duitse eierproductie sterk decimeren
D - Minister KÜNST toont zich zeer tevreden over succes bio-label
Polen - Duidelijke groei van biobedrijven en ^percelen in Polen
Polen - Aanvangspogingen met uitbreidingspotentieel in de Poolse biofruitproductie
DK - Biologisch moet er bij de consument in.

NATIONAAL

Drie biobedrijven krijgen innovatieprijs

Zondag zijn de laureaten gehuldigd van de tweejaarlijkse innovatiecampagne van het Innovatiesteunpunt voor Landbouw en Platteland. Drie van de vijftien winnaars zijn biologische bedrijven: Leen Verwimp en Antoine De Paepe van de Kollebloem, rundveehouder Geert Van Laere en Frans Beckers. De biologische landbouwmethode is een vernieuwende landbouwmethode waar vaak mooie ideeën groeien die ook in de gangbare landbouw ingang vinden. Dat biolandbouw een rol kan spelen als 'ontwikkelingslaboratorium' is ook bevestigd tijdens de prijsuitreiking van de innovatiecampagne.

Innovatiecampagne

De innovatiecampagne is een tweejaarlijkse wedstrijd die het Innovatiesteunpunt uitschrijft om innoverende land- en tuinbouwbedrijven te ondersteunen. Uit de 85 inzendingen selecteerde een professionele jury vijftien laureaten en tien genomineerden. De laureaten worden beloond met een financiële ondersteuning van 1360 euro en een adviescheque ter waarde van 340 euro als zij starten met de realisatie van hun plannen.

De financiële ondersteuning wordt in overleg met het Innovatiesteunpunt besteed aan de voorbereiding en uitvoering van het project. Ze wordt pas uitbetaald als er stappen ondernomen worden om het project te realiseren.

Met de adviescheque kan advies van een innovatieconsulent ingekocht worden voor de realisatie van het project. In overleg met de laureaat wordt hiervoor een adviespakket op maat uitgewerkt.

De plannen kunnen vele richtingen uitgaan. Het kan gaan om het ontwikkelen van producten en diensten met hoge toegevoegde waarde en innoverende samenwerkingsverbanden, het onderhouden van natuur, landschap en milieu of het opzetten van diverse sociale initiatieven.

Sociale initiatieven

Leen Verwimp en Antoine De Paepe vielen in de prijzen voor hun sociale initiatief. Ruim twintig jaar baten ze een bloeiend biotuinbouwbedrijf uit, de Kollebloem. Ze hebben een uitgebreid netwerk van klanten die ze wekelijks van een groentepakket voorzien. Mensen stonden altijd zeer centraal voor Antoine en Leen en daar willen ze hun bedrijf nu ook beter voor structureren. Om zich meer met belevingsactiviteiten en sociale initiatieven bezig te houden willen ze een aparte VZW oprichten. Dat vraagt tijd en daarom willen ze het eigenlijke landbouwbedrijf omvormen tot een coöperatieve waarin ook anderen kunnen participeren. Met onder meer kookcursussen, oogstdagen willen ze enerzijds de klant nauwer bij het bedrijf betrekken. Anderzijds staat zorg centraal: de boerderij is een ideale plaats om bijvoorbeeld mensen tot rust te laten komen of mensen met problemen op te vangen.

Cultuurbeleving en erfgoed

Vergeten groenten en fruit telen volgens oude methodes is het project waarmee Frans Beckers een innovatieprijs won. Frans Beckers heeft een gemengd biobedrijf met kippen, zoogkoeien, varkens en akkerbouw in het Limburgse Zutendaal. Daarnaast pacht hij vijftientwintig hectare landbouwgebied in het natuurpark Hoge Kempen. Dit gebied wil hij herstellen in de oude toestand. Hij wil er onder meer oude graansoorten aanplanten en ze oogsten met oude technieken. Op het bedrijf zelf zal hij een authentieke boerderijwinkel inrichten om zijn producten te verkopen. Ook een educatief luik over agrarisch natuurbeheer is belangrijk voor hem.

Innoverende samenwerkingsverbanden

Geert Van Laere is een dynamische rundveehouder uit het Oost-Vlaamse Dendermonde. In 1998 nam hij het ouderlijk bedrijf met zowel melk- als vleesvee over. In 2000 schakelde hij over naar bio. Op zoek naar meerwaarde voor het vlees, en vooral voor de reforme koeien die anders in het gangbare circuit werden afgezet, ging hij met vleesfabrikant Ivan in zee. Samen ontwikkelden ze Sabio, een biosalami met Biogarantie“-label zonder toevoeging van nitriet, die hij zelf mee in de handel bracht. Nu werkt hij weer samen met het vleesverwerkend bedrijf Ivan

om een natriumarme salami te ontwikkelen om in te spelen op de vraag van rust- en ziekenhuizen.

(Het Innovatiesteunpunt werd in 1999 opgericht door Boerenbond en Cera Foundation en groeide snel uit tot een professioneel kenniscentrum. Het stelt zeven innovatieconsulenten tewerk.)

bron: de Biotheek, 06/10/2004

"Fair trade verliest geloofwaardigheid"

Wereldwijd zijn er ongeveer 240 ethische labels op de markt. Ze pakken uit met een eigen reeks sociale, milieuvriendelijke of bio-voorwaarden. Max Havelaar, Oxfam, Maya, Eco... de consument kan door het bos de bomen niet meer zien. Driekwart van de consumenten wil beter geïnformeerd worden over de betekenis van deze labels, zo blijkt uit **onderzoek van het OIVO**. "De sector verliest zijn geloofwaardigheid door de wirwar van merken en labels", zegt UA-professor De Pelsmaecker. "De diverse aanbieders kunnen beter hun budget bundelen in plaats van elk op hun eigen eiland te zitten met oogkleppen op". In Groot-Britannië heeft een groot merk op die manier voor sommige artikelen acht procent van de markt kunnen veroveren. "Daar kunnen we in België alleen maar van dromen", aldus de professor.

De Pelsmaecker is voorstander van een overkoepelend Europees merk. "De sector moet veel groter worden om zijn stempel te kunnen drukken op internationale handelsrelaties". Dat die groei er komt, betwijfelt de professor. "Slechts tien procent is bereid om hogere prijzen te betalen voor eerlijke handel".

Die kleine groep van bewuste consumenten kan nu nog op verschillende manieren het geweten sussen. Bijvoorbeeld door biologische groenten te kopen. "De eigen gezondheid en leefomgeving krijgen nog altijd voorrang op de arme boer in Zuid-Amerika. Fair trade is een beetje te ver van ons bed en daarom moeilijk te verkopen", besluit De Pelsmaecker.

Bron: De Morgen, geknipt uit: www.vilt.be, 07/10/2004

Los Niños organiseren hippe biofuiven! Wie sponsort?

Het tweede Los Niños evenement is achter de rug, 400 mensen woonden het concert en de party bij.

Opnieuw kwam BIO goed in de kijker!

- Op onze site <http://www.losninos.be> kan U de persartikels vinden in de PICS sectie die verschenen (De Morgen, Weekend Knack, Flair,...).

- Onze sponsors stonden ook in de kijker op duizenden affiches en flyers en op de avond zelf werden de logo's geprojecteerd op groot scherm en grote affiches!

- De klanten aten gratis bio pizza's en broodjes, de artiesten logeerden in het ecohuis en aten bio maaltijden!

- Nog meer in de file in bijlage

U hoort het: zonder sponsors is een event als dit niet mogelijk. Wil U samen met ons een biologisch en duurzaam uitgaansconcept op poten te stellen als tegenhanger van de "RedBull, Marlboro, Baccardi" parties?

U kan Wilfried Redant contacteren op 0475/68.54.87 en het voorbeeld volgen van onder andere Bioshops, Biokornbiscuits, Bioline en De Hobbit!

bron: Wilfried Redant, 05/10/2004

Bio-industriegroenten

Kans én uitdaging

Het ALT project 'De afzet van biologische industriegroenten' heeft ons het afgelopen jaar heel wat geleerd over hoe deze sector in elkaar steekt. Een enquête bij de verwerkers en handelaars van groenten geeft ons een goed beeld van de handel en de verwerking van biologisch geteelde groenten. De handelaars menen dat ze niet zoveel kunnen realiseren op korte termijn. En wat de verwerking betreft: blijkt dat we gewoon worden overspoeld door producten uit onze buurlanden. Laat de Vlaamse bioteler kansen liggen?

Stand van zaken bio-industriegroenten

Via een enquête, gehouden bij de verwerkers en handelaars van groenten, hebben we ons een beeld kunnen vormen over de handel en de verwerking van biologisch geteelde groenten voor de verwerking.

De handelaars hebben zich in 2003 niet ingelaten met de biologische groenten. Bij enkelen is er wel interesse voor de verhandeling van biogroenten, op voorwaarde dat er vraag naar komt. Zij voorzien echter dat ze weinig inzake verkoop van biogroenten zullen realiseren op korte termijn.

Wat de verwerkers van groenten betreft, stellen we vast dat zes bedrijven effectief ook biologische groenten verwerken. Het gaat alles samen om een kwantum van 6000 ton verse groenten. Om welke soorten groenten gaat het? Het gamma omvat basisproducten die in relatief grote hoeveelheden in een keer kunnen worden aangeleverd: wortelen, prei, knolselder, spinazie, erwten en bonen.

Maar wie levert nu deze groenten aan onze verwerkers? Zijn wij dat, of worden we gewoon overspoeld door producten uit onze buurlanden? Uit de resultaten van de enquête blijkt dat dit laatste het geval is. Niet minder dan 96% van alle verse biogroenten worden ingevoerd uit Nederland. De overige 4% leveren wij aan vanuit Vlaanderen. Een bedroevende situatie; bovendien is de groei van het biologische areaal in Vlaanderen de laatste twee jaar zelfs weer negatief. Maar de import uit Nederland vertegenwoordigt een areaal van maar liefst 425 ha groenteteelt. Laten wij hier dan geen kansen liggen?

Visie vanuit de verwerkers

Naast de cijfers werd in de enquête ook gepeild naar het beleid dat de verwerkers de komende jaren willen voeren inzake biologische verwerkte groenten. In grote lijnen komt hun verhaal hierop neer: zij verwerken biologische groenten omdat zij er vraag naar hebben. Met uitzondering van één verwerker komen ze niet actief op de markt om biologische verwerkte groenten aan de man te brengen. Dit is wel een vreemde situatie, als we weten dat het standpunt van de Europese Unie is dat er meer biologische productie zou moeten komen. Voor de verwerkers is het ook niet eenvoudig om biologische groenten te verwerken. Deze biogroenten moeten immers in tijd en ruimte worden gescheiden van de gangbare producten tijdens de verwerking en de opslag. De verwerkers beperken zich dus in het aantal groenten – gemiddeld twee à vier groenten – waardoor het logistiek toch nog net haalbaar is.

De aankoop prijs is uiteraard wel belangrijk, maar toch ondergeschikt aan de vlotte toelevering van de verse biologische groenten. Vandaar dat de verwerkers vooral zaken doen met grote biolandbouwers en een coöperatie van biologische telers, in casu Nautilus, in Nederland.

Sterke en zwakke punten voor Vlaanderen

Er is gelukkig ook een beperkte aanvoer vanuit België via de biologische coöperatie Atalanta; de verwerkers dagen ons uit om even goed te doen als onze noorderburen.

Sterke punten voor ons zijn dat we op een kortere afstand van de verwerkers zitten; dat we een traditie hebben in het telen van industriegroenten; dat we een potentieel van biologische gronden kunnen aanspreken waarop zeker een aantal biogroenten kunnen geteeld worden; dat we nu reeds producten als prei, knolselder en wortelen aanleveren in Vlaanderen; dat we reeds meerdere telers hebben die ook de andere producten telen of geteeld hebben maar deze nu leveren aan afnemers in het buitenland.

Onze zwakke punten zijn dat wij vaak meer verspreid liggen; over kleinere percelen beschikken en ook te weinig biologische telers hebben die voor de industrie willen telen.

Nieuwe impulsen

Het ALT project 'De afzet van biologische industriegroenten' leverde materiaal dat ons in staat stelt om een aantal knelpunten te formuleren, maar het maakte ook kansen voor de afzet van

biogroenten meer zichtbaar. We zijn nu zover dat we met deze resultaten concreet iets kunnen doen naar de telers toe. En in de toekomst zullen we er, via een tweede project, nog verder kunnen aan werken. Hopelijk kan op die manier in de toekomst de samenwerking tussen de telers en de verwerkers alleen maar verbeteren. Alleszins moet het leiden tot een verhoging van het bio-areaal in Vlaanderen.

En, er is ook Europa. De Europese Unie geeft met zijn actieplan voor de biologische landbouw een nieuwe impuls aan de ontwikkeling van de biologische landbouw.

Zal de Vlaamse landbouw zich nogmaals laten inpakken en deze nieuwe kansen aan zich laten voorbijgaan? Of zal onze landbouw ditmaal wel zorgen dat het gebruikmaakt van deze impulsen? Zal het meestappen in deze ontwikkeling en proberen uit de marginale toestand, zijnde 0,6% landbouwareaal voor bioproduktie, te geraken? Alleszins blijft de consumptie van bioprodukten duidelijk stijgen!

Plannen voor de toekomst

Willen we de biologische groenteteelt in Vlaanderen blijven ontwikkelen, dan zullen we een aantal kansen die er zijn, moeten grijpen. In eerste instantie moeten we proberen om op onze bestaande biobedrijven ook de weg naar de industrie te vinden voor die telers die hier voldoende ruimte voor hebben. De grotere spreiding is een nadeel en kan enkel worden opgelost als we meer groentetelers vinden die durven de stap te zetten naar de biologische teelt. Dit is echter actie op langere termijn, aangezien omschakelen toch altijd twee jaar tijd vraagt. Wat men niet kent, spreekt ook niet aan. Daarom hebben wij de kans gegrepen om een tweede project bij de ALT op te starten rond demonstratiebedrijven. Dit project gaat van start op 1 november. Het is de bedoeling om telers te informeren op een aantal bedrijven die reeds met bio-industriegroenten bezig zijn. We willen hen advies geven over hoe je het allemaal aanpakt. In het huidige project hebben een tweetal biomelkveehouders zich kandidaat gesteld om ook biologische groenten te telen voor de verwerking. Wij hopen dat we voor deze telers effectief iets uit de brand kunnen slepen. Misschien kunnen zij ook meewerken aan het project met de voorbeeldbedrijven. Maar daarover later meer.

Teeltgids moet nood aan teeltinformatie ondervangen

Om de onbekende wereld van het biologisch telen wat te verduidelijken, is ook de opmaak van een teeltgids voorzien. Als dit project rond half november afloopt, zal er een teeltgids worden voorgesteld waarin de belangrijkste biologische geteelde groenten voor de verwerking worden besproken. Het opzet is om naast basisinformatie over biologisch telen, aan de geïnteresseerde lezer ook meer specifieke, teelttechnische informatie te verschaffen. Hieronder verstaan we onder andere hoe je onkruid moet bestrijden, welke rassen er interessant zijn, hoe je omgaat met ziekten en plagen, enzovoort.

De teeltgids zal wellicht vanaf eind dit jaar te bekomen zijn bij de verantwoordelijke voor dit project, Ignace Deroo, op tel. 051 26 03 85.

bron: Boer & Tuinder, 01/10/2004

Leuvense basisscholen eten biologisch fruit

Dit schooljaar zullen 2.500 leerlingen uit 20 Leuvense basisscholen een keer per week een stuk biofruit aangeboden krijgen. Het gaat om een initiatief waarmee het Lokaal Gezondheidsoverleg van Leuven het eten van fruit door jongeren wil stimuleren. Het project, dat dinsdag op ludieke wijze gelanceerd wordt in basisschool Grasmus in Leuven, heeft de financiële steun van het Leuvense stadsbestuur.

De initiatiefnemers wijzen erop dat het eten van fruit van groot belang is bij het voorkomen van overgewicht en de preventie van hart- en vaatziekten. Leerlingen wekelijks fruit aanbieden, kan hen een goede gewoonte bijbrengen. Het project betekent ook een ondersteuning van de biologische boeren in de regio.

In de praktijk kunnen de Leuvense scholen ofwel zelf met de bioboeren uit hun streek afspraken maken of intekenen bij IGO-Leuven, een organisatie voor sociale tewerkstelling. IGO-Leuven zorgt in dat geval voor de administratie en het transport. De organisatie koopt het fruit aan bij de veiling en brengt het naar de scholen. Hiervoor dient tien euro per jaar en per leerling betaald te worden.

Bron: Belga, geknipt uit www.vilt.be, 05/10/2004

INTERNATIONAAL

EU - Better statistical data on organic agriculture

The European market for organic products is growing and more and more farmland is being converted to organic production. Political decision-makers and investors need reliable production and market data if they are to plan targeted investments and support measures for organic agriculture in the future. The current state of data collection on organic agriculture in Europe is shown by a survey from FiBL.

<http://www.fibl.org/english/shop/show.php?sprache=EN&art=1339>

bron: BioFach Newsletter 8.10.2004

NL - Conferentie 'AKK: Trekker van Vernieuwing'

Op 2 november a.s. wordt, ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van Stichting Agro Keten Kennis, de conferentie 'AKK: Trekker van Vernieuwing' georganiseerd. Naast het plenaire gedeelte is inmiddels ook de invulling van de thema-workshops bekend, die 's middags gehouden zullen worden. Een vol programma met 16 workshops! Wij nodigen u graag met name uit om deel te nemen aan de twee workshops over biologische afzetketens. (...)

De workshop 'De meerwaarde(n) van biologisch' wordt georganiseerd in samenwerking met de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw. In deze workshop staat de vraag centraal hoe biologische ketens meerwaarden kunnen creëren en daarmee de consument kunnen verleiden. De discussie wordt ingeleid door Uli Schnier (Task Force), Gé Happe (Albert Heijn) en Nico Heukels (Sodexho).

De workshop 'Efficiënte biologische ketens en borging van imago' wordt georganiseerd in samenwerking met Biologica. In deze workshop wordt ingegaan op de noodzaak en mogelijkheden voor efficiëntieverbetering, het imago van de biologische sector en de rol die regelgeving daarbij speelt. Hier zal de discussie ingeleid worden door Jac Meijs en Joost Guijt (beiden Biologica) en door Bert Urlings (Dumeco).

Bij beide workshops - die na elkaar zullen worden gehouden - wordt uw actieve inbreng erg op prijs gesteld. Wij hopen immers samen met u vast te stellen wat voor de komende tijd de belangrijke opgaven zijn in biologische ketens, hoe deze het beste aangepakt kunnen worden en hoe wij u daarbij behulpzaam kunnen zijn!

Overigens zal tijdens de conferentie door de deelnemers ook de winnaar van de AKK Keten Project Award worden gekozen. Eén van de drie genomineerde projecten is een biologisch ketenproject. Welke dat is zullen wij medio oktober aan u bekend maken....

Mocht u de conferentie vooral interessant vinden vanwege het netwerken: ook daar hebben wij rekening mee gehouden. In het biologisch themacafé is hiervoor volop gelegenheid tijdens de pauzes en de biologische lunch.

Aanmelden kan via de website www.10jaarakk.nl(...).

Meer info: Arjan Monteny en Monica de Heide
Stichting Agro Keten Kennis
Postbus 3060
5203 DB 's-Hertogenbosch
Rompertsebaan 70

073-5286640

073-5229850 (fax)

monteny@akk.nl en deheide@biologischconvenant.nl

www.akk.nl en www.10jaarAKK.nl <<http://www.10jaarakk.nl/>>

bron: AKK, via Belbior, 06/10/2004

D - Germany's first degree course in organic marketing

Renate Künast together with the Brandenburg's Agriculture Minister Wolfgang Birthler opened the new degree course in "Organic Agriculture and Marketing" at the Eberswalde University of Applied Sciences at the end of September. 30 students will complete Germany's first degree course in organic agriculture and marketing in the next three years. The ecological village of Brodowin is one of the practical partners of the University of Applied Sciences.

Birthler: "An agricultural turnaround can only succeed if sufficient experts are available to actually pursue the path defined by politics. In my view, the orientation towards food safety and consumer protection assumes great importance, as more ignorance than knowledge often exists in connection with organic at present."

bron: BioFach Newsletter, 8.10.2004

D - New information campaign for German organic agriculture programme

A new consumer information campaign currently under preparation is to be especially effective at local level. Companies and associations in the nationwide organic industry will be approached via twelve state organizers and asked to help fund poster actions, cinema spots, postcards, online banners or shopping guides. The target group comprises consumers, who are to be better informed in this way.

The co-ordination of the 800,000 EUR programme rests with the Hamburg Organic Market Association and the Berlin-Brandenburg Society for the Promotion of Organic Agriculture (FÖL). The overall control is exercised by the advertising agency BBDO Berlin, which was awarded the contract by the Federal Institute for Agriculture and Food (BLE).

bron: BioFach Newsletter 8.10.2004

D - Aandeel biomelk blijft stabiel

In de totale Duitse melkproductie is het aandeel biomelk in 2003 vrij stabiel gebleven. Maar het prijsverschil met conventionele melk is groter geworden.

Het is al de 5de maal dat de ZMP (Zentrale Markt- und Preisberichtsstelle) deze prijsvergelijking voor biologische melk doorvoert. Bij de analyse werden 29 van de ongeveer 40 melkerijen die biomelk verwerken betrokken. Deze verwerkten wel bijna 95% van de totale biomelkproductie.

Volgens statistische gegevens van het Ministerie voor Consumentenbescherming, Voedselvoorziening en Landbouw werd vorig jaar 371.000 ton „volgens bijzondere regels geproduceerde% melk aan melkerijen geleverd. Het aandeel melk dat als biomelk werd aangeleverd bleef ten opzichte van het voorgaande jaar stabiel op 1,3%. Volgens de cijfers werd weliswaar 8,6% meer biomelk geleverd dan in 2002, maar omdat ook de leveringen globaal met 2,6% stegen, bleef het aandeel vrij constant.

Op basis van de prijzen en hoeveelheden van de betrokken melkerijen, was het mogelijk om tot gewogen gemiddelden te komen. Zo werd in 2003 een gemiddelde prijs van 35,2 cent / kg gerealiseerd. Daarmee daalde de gemiddelde prijs van biomelk ten opzichte van het voorgaande jaar met 0,7 cent / kg. Het gemiddelde verbergt anderzijds wel de prijsvork, die naargelang de melkerij van 33,2 tot 38,0 cent varieerde.

Ondanks deze daling, is echter vastgesteld dat het prijsverschil met conventionele melk met bijna 1 eurocent groter is geworden, van 4,5 naar 5,3 eurocent. Deze verschillende uitbetalingsprijzen zijn grotendeels het gevolg van de hoogte van de biomelktoeslag. Dit bedrag kan een constante zijn maar kan ook een waarde hebben die afhankelijk is van de marktsituatie.

Voor het voorbije voorjaar 2004 vindt de ZMP dat de melkmarkt zich toch minder verzwakt heeft dan men oorspronkelijk had gedacht. De oorzaak daarvoor wordt echter niet gezocht bij een kleiner aanbod, na de duidelijk te hoge leveringen van het voorgaande jaar. Wel gaat men ervan uit dat de situatie op de wereldmarkt en de nauwelijks marktversturende invloeden als gevolg van de EU-uitbreiding stabiliserend hebben gewerkt. Er kan echter geen zekerheid worden gegeven dat dit zo zal blijven.

Voor Minister KUNAST moet het stabiele aandeel van biomelk misschien toch als een indicator worden gezien dat de gestelde doelstellingen (10% tegen 2010) niet zullen kunnen worden gehaald.

bron: Maandbericht uit Berlijn', de nieuwsbrief van de
Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Landbouwrade, september 2004

D - Verbod op legbatterij zal Duitse eierproductie sterk decimeren

Het nationale verbod om legkippen te houden in conventionele kooien vanaf 2007 en in de verrijkte kooi vanaf 2012 zal een verstreckende impact hebben op de Duitse eierproductie. Dat blijkt uit een onderzoek van het Instituut voor Structuuronderzoek en Planning in Intensieve Landbouwgebieden (ISPA) van de Hogeschool Vechta. Volgens de studie zal de Duitse zelfvoorzieningsgraad bij eieren zakken van 74% tot 35%. Mocht de geplande regeling gehandhaafd blijven, zal de import van nu 4 à 5 miljard eieren stijgen tot 10 à 11 miljard eieren vanaf 2012. Welke effecten dat heeft op de ontwikkeling van de eierprijzen, valt volgens de hogeschool nog af te wachten. Zelfs als de tegenwoordig bediscussieerde kleinvolière ingevoerd zou worden, zou de noodzakelijke import ongeveer 8 miljard eieren bereiken, dus ongeveer verdubbelen. Het ISPA verwacht niet enkel verreikende consequenties voor de voorziening van de Duitse bevolking met kwalitatief hoogwaardige eieren, maar waarschuwt voor een eventuele destabilisering van de handel in eieren.

In een ander onderzoek stelt de Hogeschool Vechta vast dat de productie van biologische eieren in Duitsland, in tegenstelling tot de scharrel- en vrije-uitloopeieren, maar langzaam gegroeid is. Een oorzaak voor het geringe succes op de markt zien de experts in de heel hoge prijzen voor bio-eieren. Ze verwachten dat eieren uit de biologische productie ook op middellange termijn een nicheproduct blijven. De initiatieven van het federale landbouwministerie om kleinere legkippenhouders ertoe te bewegen over te schakelen op de productie van bio-eieren blijft volgens de inschatting van de Hogeschool Vechta totnogtoe zonder succes. Blijkbaar twijfelen veel bedrijfsleiders eraan dat ze met deze productietak een bevredigend inkomen kunnen realiseren. De discrepantie tussen de uitspraken van consumenten over hun inkoopgedrag en hun daadwerkelijke handelwijze wordt bijzonder duidelijk bij het bio-ei.

Het ISPA wijddde ook een studie aan de structuren van de wereldwijde varkensvleesproductie en de internationale handel in varkensvlees. De onderzoekers kwamen tot de conclusie dat met de globalisering van de markt voor varkensvlees en de toenemende handel het gevaar van de uitbreiding van erg besmettelijke dierenepidemieën toeneemt. Dat zou vooral voor regio's met een intensieve varkensproductie een bedreiging vormen. Ook met de oostelijke uitbreiding van de EU is het risico van de overbrenging en uitbreiding van dierenepidemieën vergroot. Een precieze observatie van de ontwikkeling van productie en handel zal daarom aan betekenis toenemen. De wetenschappers verwachten in het komende decennium een fundamentele

reorganisatie van de varkensvleesproductie. De handel in varkensvlees zal gedomineerd worden door een beperkt aantal verticaal geïntegreerde productiesystemen die in bepaalde marktsegmenten gespecialiseerd zijn en met andere productiesystemen in concurrentie treden. De experts zien daarin niet enkel een gelegenheid om de kwaliteit en veiligheid van het product varkensvlees te verhogen, maar ook het risico van de overbrenging en uitbreiding van epidemieën te beperken omdat de goederenstromen gecontroleerd en gedocumenteerd worden.

bron: Maandbericht uit Berlijn', de nieuwsbrief van de
Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Landbouwwraad, september 2004

D - Minister KÜNAST toont zich zeer tevreden over succes bio-label

De wijze waarop het bio-label in Duitsland ingang heeft gevonden en nog steeds vindt, wijst volgens Minister KÜNAST op een „succesverhaal%.

Drie jaar na de start dragen 22.620 producten uit 1.155 bedrijven het overheidskeurmerk. De minister stelt dat het hierdoor hét label is geworden voor biologische producten. Zij stelt vast dat het ook vertegenwoordigd is op alle niveaus van de levensmiddelenhandel. Sedert de invoering van het overheidskeurmerk, voegen zich dagelijks gemiddeld 1 bedrijf en 21 producten aan de lijst van bio-producten toe.

Maar de minister ziet ook goede vooruitgang op het vlak van de reclame: steeds meer ondernemingen uit de handel en de verwerking gebruiken het bio-label bij de promotie van hun producten.

Verdere informatie is te vinden op www.bio-siegel.de en www.oekolandbau.de.

bron: Maandbericht uit Berlijn', de nieuwsbrief van de
Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Landbouwwraad, september 2004

Polen - Duidelijke groei van biobedrijven en ^percelen in Polen

Ook in 2003 is de biologische landbouw er in Polen op vooruitgegaan. Bij de biologische percelen is er haast 8.000 ha bijgekomen. Dat betekent een groei van meer dan 14% tot 61.236 ha. Daarvan bevindt er zich bijna 26.000 ha in de omschakelingsfase. Er zijn 310 biologische bedrijven bijgekomen, een vooruitgang van nagenoeg 16% tot 2.278, waarvan 1.000 bedrijven nog omschakelen. Het akkerbouwaandeel is met 54% relatief hoog, 40% van de percelen is groenland, op telkens 2% van de percelen worden boomfruit, bessen en groenten geteeld.

In Polen is de verkoop van bioproducten nog weinig ontwikkeld, een groot deel wordt uitgevoerd. Het betreft voornamelijk graan en fruit (vooral bessen voor diepvriesproducten), maar ook groenten en gewassen zoals mosterd en boekweit. Vele bedrijven produceren voor de eigen behoefte. Ongeveer de helft van de producten wordt conventioneel op de markt gebracht ^ vooral dierlijke producten ^ omdat voor de kleine bedrijven een certificatie niet de moeite is.

Hoewel een groot percentage van biologische producten naar de export en de conventionele markt vloeit, waren er in 1998 in Polen al 200 biowinkels en kleinere assortimenten in supermarkten. De natuurvoedingswinkels zijn heel verschillend ontwikkeld. Evenzeer varieert het importaandeel in de biowinkel sterk. Er zijn nog problemen met de levering en een veel te gering aanbod bij de reformgroothandelaars. Daarom bestaan er naar verluidt juist voor de natuurvoedingshandel goede ontwikkelingsmogelijkheden in de komende jaren, aangezien die zich beter kan afstemmen op de kleinere structuren dan de voedingskleinhandel. Intussen zijn er bovendien enkele bioproducentenverenigingen en 22 verwerkingsondernemingen aan de

slag, die voor een ontwikkeling van de kleinschalige biologische landbouw bijzonder belangrijk zijn. Weliswaar bestaat er tot vandaag geen uniform biolabel. Te verwachten is een versterkte aanwezigheid van Poolse bioproducten op de EU-markt, maar ook ^ mits door de overheid ondersteund ^ een stabiele ontwikkeling van de interne markt.

bron: Maandbericht uit Berlijn', de nieuwsbrief van de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Landbouwrapad, september 2004

Polen - Aanvangspogingen met uitbreidingspotentieel in de Poolse biofruitproductie

Ook in de biofruitproductie is in Polen heel wat activiteit waar te nemen, en probeert men zijn profijt te halen uit het EU-lidmaatschap. Men lijkt zich echter in eerste instantie op de verwerkingssector te concentreren. Tot de grote biofruithandels-, biogroentenhandels- en bioverwerkingsondernemingen behoort zeker Symbio Polska.

Nadat de biofruitoppervlakte in de eerste jaren enorm gestegen was, houdt men de oppervlakte van circa 4.500 hectare nu relatief stabiel, en spant men zich vooral in om de rendementen te verhogen.

Zwaartepunt bij de biofruitteelt zijn de „bessen% voor verdere verwerking. Tijdens dit jaar werden 500 ton aardbeien en aardbeiproducten, 100 ton frambozen, 160 ton zwarte bessen, 10 ton rode bessen, 40 ton appeltessen (Aronia) voor concentraatproductie aangeboden evenals kleinere hoeveelheden pruimen, morellen en blauwe bosbessen.

bron: Maandbericht uit Berlijn', de nieuwsbrief van de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Landbouwrapad, september 2004

DK - Biologisch moet er bij de consument in.

The Environmental Assessment Institute van het Deense ministerie van Milieu heeft een kosten-baten analyse gemaakt van de biologische productie. In het rapport Ecology and Economy, komt men niet tot conclusies omdat het volgens de opstellers niet mogelijk is te bepalen in hoeverre de extra kosten van de biologische landbouw opwegen tegen de extra voordelen. Het zou 57,2 miljoen euro extra kosten om biologische producten te produceren om dezelfde hoeveelheid en type producten op conventionele wijze te produceren. Zo zouden de productiekosten voor bijvoorbeeld biologische eieren bijna het dubbele zijn van die van conventioneel geproduceerde scharreleieren.

Volgens het rapport keerde de Deense overheid in 2002 24,7 miljoen euro uit aan specifieke subsidies, steunde het onderzoek op het gebied van biologische landbouw met 11 miljoen euro en steunde het omschakelen naar het gebruik van biologische producten met 2,1 miljoen euro.

Het rapport komt men wel met een conclusie voor wat betreft de vraag naar biologische producten. De vraag in hoeverre Denemarken zou moeten proberen de biologische landbouw te vergroten of te verkleinen is afhankelijk van de consument en diens betalingsgezindheid. De cijfers zijn gematigd positief. Er wordt voor 332,5 miljoen euro aan biologische producten verkocht, wat ongeveer 5,6 % van de totale levensmiddelen verkoop is. 10 tot 15 % van de consumenten neemt 80% van de biologische producten af. De biologische productie beslaat 6,7% van het totale landbouwareaal.

Het rapport meldt dat het echter altijd relevant zal blijven om te onderzoeken of vergelijkbare effecten op een goedkopere manier bereikt kunnen worden met behulp van andere maatregelen. Het verschil tussen biologische en conventionele landbouw wordt volgens het rapport kleiner als gevolg van steeds scherpere eisen op het gebied van milieu en dierenwelzijn in de

conventionele productie.

Het rapport heeft kennelijk geen negatieve gevolgen gehad op het beleid van het Deense ministerie van Voedsel, Landbouw en Visserij om biologische productie te promoten. Zij heeft besloten om in de herfst van 2004 een informatiecampagne te starten om het EU-logo voor biologische producten te promoten. De EU betaalt naar het schijnen de helft van het budget van 1,4 miljoen euro. De hele keten, van productie tot consument, wordt in de campagne betrokken. Een soortgelijke campagne wordt momenteel ook gevoerd in Nederland, waarin meer de nadruk wordt gelegd op ketenproductie dan op biologische productie. Of de campagne succes zal opleveren is nog maar de vraag, want het nationale logo voor biologische producten bestaat al jaren en is bij 99% van de Denen bekend. Een nieuw logo zou alleen tot verwarring kunnen leiden.

Het besluit kan gezien worden als een alles of niets zet van het Deense ministerie. Onlangs publiceerde Danmarks Statistik nog cijfers dat de krimp in de biologische sector, en voornamelijk de biologische teelt, bevestigt. De campagne heeft vooral een nasmaak van het verkopen van oude wijn in nieuwe kruiken. Zolang de Deense consument niet bereid is meer te betalen voor biologische producten, zal hij dan ook niet bijdragen tot een succes voor biologische producten.

bron: Maandbericht uit Den Haag' de nieuwsbrief van de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de Landbouwwraad, via ALT, 07/10/2004

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1400 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de 10op10-campagne. Aanmelden kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp. Oude nummers kunnen opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be. Afmelden kan via een eenvoudig mailtje naar biotheek@bioforum.be.